

CRÒNICA

Notes i comentaris

Cada dia estem més convençuts que el patriotisme és, per a uns, un sentiment pur, mentre per altres és sols matèria de explotació.

Ara, amb ocasió del desastre del Marroc, — d'aquest horrible daltabaix que no se sabrà mai qui en té la culpa —, ens hem avergonyit en veure informacions gràfiques que ofereixen als analfabets de tota Espanya tantost un aspecte grotesc, com una visió macabra o un reflexe, bàrbarament repugnant, de la paorosa tragèdia.

Periodistes a la moderna, — en els quals poc s'haurà inspirat l'Araquistain per a fer el més bell elogi que mai hom hagi escrit del periodisme, — han ideat una manera de fer pàtria, alhora de fer pessetes.

En pocs dies s'han publicat gràfics, que fan riure, els uns, i plorar, els altres, de dolor i de vergonya. En els uns, es veuen moros com des de *un poblado*, fan foc a les nostres tropes; o com els soldats espanyols, vistos de cara, ataquen a la baioneta a l'enemic.

Es dir, que el corresponsal fotògraf troba moros de tan bona fè, que mentre fan guerra a Espanya es deixen retratar en els seus poblados, i les bales dels moros, com les dels cristians, són fetes expresses per a no molestar als periodistes, encara que es posin entre dos focs. Això, senzillament, fa riure.

Més, ja hem dit que hi ha coses que no, que no fan riure.

Els patriotes del *Mundo Gráfico*, durant tres setmanes han fet de corb. Com aquest aucellot negre, que viu entorn de la Mort, ells s'han omplert les butxaques de duros mostrant la visió macabra de Monte Arruit als ulls de la gent que abans llegia, és dir, que abans comprava *Los Sucesos*.

Amb una manca de pietat que no té nom, que fa ràbia, i subleva, i repugna, han reproduït a plana doble, tres setmanes seguides, l'immens cementiri. En l'última setmana, es reproduceix un camp ple de cadàvers, amb uns homes que a

FORD

AUTOMÒBIL UNIVERSAL

Nou agent per a BARCELONA i sa província

JOSEP CONTI MAGESTIC GARAGE

Casanovas, 52 i 54 : Diputació, 180
BARCELONA

STOCK DE PECES DE RECANVI

Representant en aquesta comarca

MANUEL COLL Café Manel : Granollers

palades — a palades! — els cullen de terra, per a apilar-los dintre un camió.

Els patriotes del *Mundo Gráfico* sabien, havien de saber, que en mils cases dels mils que han mort en l'espantosa tragèdia, els havia de fer més cruent el sacrifici del ser volgut, en veure que, ni un cop mort mans pietoses el collien i amorosides l'enterraven. Ells havien de suposar que cada-hu hi veuria el del seu fill, el del seu germà, en aquell cos mig enlaire damunt la fatídica pala... Però, que és la dolor de mils mares, que hauràn sentit al cor la batzegada d'aquella pala, en comparança a les pessetes que significa l'augment de tiratge d'uns mils exemplars?...

Els de *La Unión Ilustrada*, de Màlaga, no queden enrera tampoc, en això de fer pessetes. I les fan com poden, també.

Aquesta setmanà mateix, publiquen un gràfic en el qual apareix el cadàver d'un moro, sense el cap, i voltant el cos muti-

lat un estol de soldats. La llegenda que hi ha dessota, diu així:

«Algunos regulares custodiando el cadáver de un moro sin cabeza, que le fué cortada por algunos soldados de estas fuerzas, en el momento en que, al ver avanzar nuestras tropas trataba de huir, llevándose el cierre de uno de los cañones que tenían emplazados en Punta Negra»

Si mostrar als ulls de la gent els aspectes més horripilants del desastre i heroïcitats tals com les de mutilar els cadàvers de l'enemic, i el regalar caps de moro dintre cistelles de flors a una dama, com dies enrera feren els legionaris, és fer pàtria, confessem que nosaltres no en sabríem fer.

Per sentiments de pietat, hi ha escenes que no haurien de mostrar-se als ulls de la gent; i els excessos de la lluita tampoc, si estimem en quelcom això que hom escriu Civilització amb lletra majúscula.

Mai, durant l'espantosa guerra passada, havíem vist gràfics com els d'ara. Es de creure que una censura, feta per homes, privava d'augmentar la dolor humana mostrant aquells aspectes de la lluita que per humanitat tan sols, haurien de que dar en la ignorància de les multituds.

No hem pogut esbrinar si ho fa el clima; si en té la culpa el mobiliari que, com una temptació, és exposat al carrer d'en Clavé; si és que ara hi ha rebaixa de preus, o si és conseqüència del famós impost que contra els solters ha ideat en Cambó.

No sabem del cert a què és degut; però és un fet real i positiu que mai com ara, hi havia hagut tanta pressa en fer casaments, i això que no hi han cases per a llogar, que no es pot tirar pilota a l'olla, i que un ull de col costa un ull de la cara.

Els nostres llegidors ho poden haver vist en les notes que anem publicant, i que corroboren les relacions oficials del registre. A la gent de Granollers, li ha donat pel matrimoni. Viscal...

Ara mateix, vegi's la llista dels que estan en capella, si las crònica no mienten.

GASEOSES : SIFONS : AIXEROPS

**Fàbrica
i despatx**

Plaça de Guimerà

Clotet

Granollers

Teléfono 74

**Dipòsit
de**

Cervesa DAMM